

Av Beate Alstad

Sexy mote gjennom historien.

Det å studere maktmenneskers påkledning gjennom historien forteller oss mye om samfunnets maler angående sosial status, kroppsidealer og kjønnsroller. Det å fremheve en spesiell del av kroppen eller en erogen sone har ofte fungert som et redskap for seksuell tiltrekning, og har hatt dramatisk varierende uttrykk gjennom tiden og på tvers av kulturer.

For eksempel for menn på 1400-1500 tallet var et av de påkrevde moteuttrykkene et penisfuttal for å fremheve erogen sone. De mannlige genitaliene ble oppbevart i en bulende, spesialsydd bukse med åpning foran, som ble foret såpass kraftig at personen skulle fremstå med en strålende ereksjon.

For kvinnene kom korsettet på 1400 tallet, og ble helt fram til 1800 tallet det mest definerte undertøyet. Bruk av korsett signaliserte sosial overlegenhet og ikke minst anstendighet. Derfor kunne ingen kvinne med respekt for seg selv bevege seg ute i samfunnet uten å være godt tilsnørt i livet. Til og med jenter helt ned i 5 års alder brukte korsett. En stramt snørt kvinne symboliserte en streng moral, selv om moten fremhevet både brystene og ledet blikkene mot hoftene og underlivet. Det var en vanlig oppfatning på den tiden at løse kjoler innebar løs moral.

På 1800 tallet kom kjole moten som tiltrakk oppmerksomheten til en spesiell kroppsdel. Et stykke undertøy formet med spiler eller en pute ble festet bak på midjen. Det skapte illusjonen av en diger rumpe med et erotisk uttrykk som nesten ropte: følg etter meg!

Ikke bare klær, men også sko har signalisert sosial status og makt. Tidlig i renessansens Europa var det moderne med snabelsko som forlenget føttene på dramatisk vis. Både kvinner og menn brukte snabelsko, men det var mennene som trakk det ut i det ekstreme. Ofte ble skotuppene festet til knærne med lange snorer for å holde dem oppe. Skoens lengde avhang av sosial status og klasse. Allmuen kunne etter loven kun bruke 15 centimeter, mens adelen kunne bruke opptil 60 centimeter lange sko. I Venezia i samme periode ble ekstremt høye platåsko referansen til sosial status. De var høyeste mote blant overklassekvinnene som trengte hjelp av tjenere for å klare å holde seg på beina.

I kina i mer enn tusen år ble unge jenter fra tidlig barndom påført en langsom, smertefull og invalidiserende prosess med fotsnøring. Små føtter var symbol på status, skjønnhet, avhengighet og velstand. Det var kun rike kvinner som hadde snørte føtter da de var avhengig av tjenere for å bevege seg. De små, misformede føttene ble ansett som den mest attraktive delen av kvinnen. Den bøyde og avrundende formen som ble dannet mellom hælen og føttene fungerte som en ekstra kroppsåpning som kunne penetreres.

Etter 1700 tallets franske og amerikanske revolusjoner som kjempet for frihet, likhet og demokrati kom en mer konservativ og skreddersydd stil, og moten har stort sett ikke endret seg de siste 200 år. Men den tidsperioden med mest ekstreme endringer på motefronten for kvinner var mellom 1900 og 1920. Da kastet kvinnene korsettene til fordel for behagelige, løsthengende klær, kunne drikke alkohol og røyke offentlig, gikk inn i arbeidslivet og dermed fikk egen inntekt.

